

Świadczenie pielęgnacyjne od 1 stycznia 2024 r. - nowe zasady

Od 1 stycznia 2024 r. obowiązują nowe przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych regulujące warunki przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego, które wprowadziła ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym.

Komu będzie przysługiwać świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach

Świadczenie pielęgnacyjne będą mogły otrzymać osoby, które sprawują opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami **w wieku do ukończenia 18. roku życia**.

Nie ulegają natomiast zmianie rodzaje orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, które są wymagane przy ubieganiu się o świadczenie pielęgnacyjne.

W związku z tym, od 1 stycznia 2024 r., tak jak obecnie aby otrzymać świadczenie pielęgnacyjne wymagane będzie aby osoba wymagająca opieki legitymowała się ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (takie orzeczenie zawiera informację w punktach 7 i 8 o treści: „wymaga”) albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zmienione przepisy rozszerzają również krąg osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego – od 1 stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać następującym opiekunom:

1. matce albo ojcu,
2. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
3. opiekunowi faktycznemu dziecka,
4. rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Możliwość łączenia pracy zawodowej z pobieraniem świadczenia pielęgnacyjnego

Po zmianach świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać rodzicom lub innym ww. kategoriom opiekunów opiekującym się dziećmi z niepełnosprawnościami w wieku do ukończenia 18 r. życia, bez jakiegokolwiek ograniczeń lub limitów w zakresie podejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Ponadto świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać również w sytuacji gdy opiekun dziecka w wieku do ukończenia 18 r. życia ma ustalone prawo do własnej emerytury lub renty lub innego świadczenia emerytalno-rentowego.

Podwyższenie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego

W przypadku gdy opiekun otrzymujący świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach będzie sprawował opiekę nad więcej niż jedną osobą (dzieckiem) w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się odpowiednim ww. orzeczeniem o niepełnosprawności, to wysokość świadczenia pielęgnacyjnego jest podwyższana o 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka – warunkiem jest złożenie wniosku przez opiekuna o podwyższenie świadczenia pielęgnacyjnego (uwaga: nie dotyczy to dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej,

dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego).

Wnioski o świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach

Wnioski o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego na nowych zasadach będzie można składać po wejściu w życie nowych przepisów czyli od 1 stycznia 2024 r.

Organami właściwymi do przyjmowania rozpatrywania i wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego pozostają wójtowie, burmistrzowie lub prezydenci miast właściwi ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o to świadczenie. W praktyce w gminach i miastach to zadanie realizują najczęściej ośrodki pomocy społecznej lub centra usług społecznych, a także urzędy miast i gmin oraz inne jednostki organizacyjne danej gminy/miasta takie jak centra świadczeń socjalnych.

WAŻNE! Osoby sprawujące opiekę nad dzieckiem w wieku do ukończenia 18 r. życia, które pobierają już świadczenie pielęgnacyjne przyznane im zgodnie z aktualnymi przepisami i chcą po 31 grudnia 2023 r. otrzymać świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach muszą złożyć nowy wniosek o to świadczenie z jednoczesnym oświadczeniem o rezygnacji ze „starego”, dotychczas otrzymywanego świadczenia pielęgnacyjnego.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego

Od 1 stycznia 2024 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosić będzie 2988 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne na starych zasadach i specjalny zasiłek opiekuńczy

Od 1 stycznia 2024 r. zostaje uchylony art. 16a ustawy o świadczeniach rodzinnych regulujący zasady przysługiwania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Jednakże, na podstawie przepisów przejściowych, specjalny zasiłek opiekuńczy będzie mógł być nadal przyznawany także po 31 grudnia 2023 r. na zasadzie zachowania praw nabytych, które są uregulowane w przepisach przejściowych ustawy o świadczeniu wspierającym. Ochrona praw nabytych będzie również dotyczyć opiekunów, którym przyznano świadczenie pielęgnacyjne na starych zasadach obowiązujących do 31 grudnia 2023 r.

Zatem osoby, które przed dniem lub po dniu wejścia w życie ustawy o świadczeniu wspierającym nabyły lub nabędą prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r. i za okres co najmniej do dnia 31 grudnia 2023 r. będą uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, będą mogły zachować prawo do tych świadczeń na zasadzie ochrony praw nabytych na obowiązujących do 31 grudnia 2023 r. dotychczasowych zasadach przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych – jednak nie dłużej niż do końca okresu, na który prawo zostało przyznane.

Ww. osoby, zachowają prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., również w przypadku, gdy osobie nad którą sprawują opiekę zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności. Warunkiem zachowania prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego w tym przypadku konieczne będzie złożenie wniosku o nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin ważności dotychczasowego orzeczenia, a następnie złożenie wniosku o świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy w terminie 3 miesięcy, licząc od wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności (art. 63 ust. 3 ustawy).

WAŻNE! Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach dotychczasowych przysługiwać będzie ww. osobom korzystającym z ochrony praw nabytych również po upływie okresu zasiłkowego na który ten zasiłek został przyznany (czyli także na kolejne okresy zasiłkowe) pod warunkiem, że wniosek o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego na nowy okres zasiłkowy zostanie złożony w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym zakończył się dotychczasowy okres zasiłkowy (czyli w ciągu 3 miesięcy od dnia 31 października danego roku kalendarzowego).

Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku śmierci osoby wymagającej opieki

Nowym przepisem, który zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2024 r. jest art. 17 ust. 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych, zgodnie z którym, **w przypadku śmierci osoby wymagającej opieki, osoba sprawująca opiekę zachowuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpił zgon osoby wymagającej opieki. Analogiczna regulacja obowiązująca od 1 stycznia 2024 r. w sytuacjach gdy śmierć osoby wymagającej opieki nastąpi po 31 grudnia 2023 r. dotyczy również będzie osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne na podstawie przepisów dotychczasowych (przepisy przejściowe art. 63 ust. 12 -14 u.ś.w.).**